

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ŠIAULIŲ TARDYMO IZOLIATORIŲ

2021-11-04 Nr. 4D-2021/1-1020
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2021-08-04 gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Šiaulių tardymo izoliatoriaus (toliau vadinama ir – Šiaulių TI) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su kratos atlikimu.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje 2021-08-12 gautas skundą papildantis Pareiškėjo kreipimasis (toliau šie raštai vadinami– Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo:

2.1. nuo 2020 metų rudens pareigūnai leido kameroje turėti kuprinę ir ja neštis dokumentus, kai vykdavo į teismą arba pas advokatą;

2.2. 2021-07-21 Šiaulių TI pareigūnai „kerštaudami man už išsakomą kritiką“ kratos metu paėmė kuprinę, apsunkindami dokumentų nusinešimą pas advokatą arba į teismą (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.3. Pareiškėjui neaišku, kodėl 2021-07-21 vykusios kratos metu taip pat buvo paimta jam priklausanti druska ir gydytojo rekomenduotos mankštos metu naudoti „sporto rankenos“;

2.4. Pareiškėjas 2021-07-21 ir 2021-07-22 po keletą valandų buvo laikomas rūšio patalpose, įrengtose „antisanitarinėse“ kameroje, kur ant purvinių suolų net nebuvo galima atsistoti, o iš „atviros kanalizacijos angos sklido smarvė“;

2.5. 2021-07-23, prieš Pareiškėją perkeliant į kitą kamara, buvo sveriami visi asmeniniai jo daiktai ir maisto produktai. Pareiškėjas pareigūnui, kuris prižiūrėjo daiktų svėrimą, bandė paaiškinti, kad maisto produktai neturėtų būti skaičiuojami į bendrą leidžiamų turėti asmeninių daiktų svorį, tačiau pareigūnas teigė priešingai ir paaiškino, kad visi daiktai, kurie viršys leidžiamą asmeninių daiktų svorį, bus padedami į sandėlį. Pareiškėjas, pamatęs, kad jo turimų daiktų svoris viršija leidžiamą 30 kg svorį, maisto produktus nusprendė palikti kameroje, kurioje buvo laikomas. Pareigūnas, kuris prižiūrėjo daiktų svėrimą, pamatęs, kad Pareiškėjas neima maisto, pradėjo jį įkalbinėti paimti maistą, tokiu būdu provokuodamas pažeisti teisės aktų reikalavimus;

2.6. Pareiškėjo maisto produktai, kurių jis pasiimti į kitą kamara negalėjo dėl viršsvorio, buvo sunaikinti, nors ilgai negendantys produktai turėjo būti padėti į sandėlį, o greičiau gendantys maisto produktai turėjo būti padėti į šaldytuvą.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2021-08-31 raštu Nr. 4D-2021/1-1020/3D-2084 kreipėsi į Šiaulių TI, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2021-10-12 Seimo kontrolierius gavo Šiaulių TI 2021-09-27 raštą Nr. 14-9702, kuriame nurodoma:

4.1. „Gyvenamosios kameros Nr. 20 krata Skunde nurodytu laiku (2021-07-21) buvo atliekama vadovaujantis Instrukcijos [Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcija] nuostatomis, kurios reguliuoja tardymo izoliatoriuose laikomų asmenų priežiūrą ir krata yra vertinama kaip viena iš tokių priežiūros priemonių. [...] Atlikus neplaninę kratą, ji buvo įforminta pagal Instrukcijos reikalavimus – surašytas Kratos metu rastų daiktų, nenurodytų suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų turėti daiktų sąrašas, paėmimo protokolas. Kratos metu paimti šie daiktai: kuprinė „Nike“, kuprinė „Titan“, krepšys su druska, savadarbis treniruoklis ir OSB plokštė.“

4.2. „Daiktų, kuriais naudotis leidžiama suimtiesiems, sąrašas yra baigtinis, kuriame nenumatyta, jog laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomiems asmenims galima būtų įsigyti ir turėti kuprines. Patikrinus Šiaulių TI esamą tarnybinę dokumentaciją, informacija, kad Pareiškėjas nuo 2020 m. iki skundžiamo laikotarpio būtų turėjęs galimybę naudotis kuprine, nedisponuojama.“

4.3. „Informuojame, kad, vadovaujantis Instrukcijos 156.1 p. p., suimtieji (nuteistieji) sutelkiami atskirose patalpose arba vietose. Taip pat, esant tarnybiniam būtinumui bei vadovaujantis Vidaus tvarkos taisyklių II skyriaus nuostatomis, vykdant Kratą ir atliekant nuteistojo (suimtojo) asmeninių daiktų patikrinimą, nuteistieji (suimtieji) laikinai, bet ne ilgiau kaip penkioms valandoms gali būti uždaromi į laikinojo sulaikymo patalpas.

Pažymime, kad Šiaulių TI gyvenamojo korpuso, bendrojo naudojimo patalpos ir gyvenamosios kameros yra įrengtos vadovaujantis Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2009 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. V-176 patvirtintomis „Tardymo izoliatorių įrengimo ir eksploataavimo taisyklėmis“, galiojusiomis iki 2020-12-21, nustatytais reikalavimais.

Higienos normoje 134:2015 nustatyti gyvenamųjų patalpų įrengimo reikalavimai taikomi tik tardymo izoliatoriuose laikomų asmenų apgyvendinimui skirtų patalpų įrengimui. Laikinojo sulaikymo patalpos nėra į izoliatorių priimtų asmenų apgyvendinimui skirtos patalpos. Laikinojo sulaikymo patalpose esamų asmenų registracija nėra vedama. Žinoma, kad 2021-07-22 ir 2021-07-23 dienomis kratų gyvenamosiose kameroje atlikimo metu, Pareiškėjas buvo laikomas režiminio korpuso pusrūsyje įrengtose laikinojo sulaikymo patalpose Nr. 2 ir Nr. 3. Minėtos patalpos skirtos nuteistųjų (suimtųjų) laikinam (ne ilgiau kaip 5 valandas) laikymui. Šių kamerų įrengimo nereglamentuoja Lietuvos higienos norma HN 134:2015 „Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“, ir 2020 m. gruodžio 20 d. Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V- 389 patvirtintos „Pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių) įrengimo ir eksploataavimo taisyklės“, bei kiti teisės aktai, kuriais vadovaujamosi įrengiant gyvenamąsias patalpas tardymo izoliatoriuje.

Laikinojo sulaikymo patalpa Nr. 2 yra 18,32 m², o laikinojo sulaikymo patalpa Nr. 3 yra 17,89 m² ploto. Abiejose patalpose įrengti langai apsaugoti grotomis. Laikinojo sulaikymo patalpos vėdinamos per langus, ventiliuojamos per natūralios ventiliacijos kanalus. Jose įrengti „Genuja“ tipo (tupimi) klozetai, nuplaunami vandentiekio sistemos vandeniu. Nuo bendros laikinojo sulaikymo patalpos erdvės klozetai atskirti lengvų konstrukcijų sienutėmis. Laikinojo sulaikymo patalpose sumontuoti metaliniai suolai ažūrinėmis sėdėjimo plokštumomis, o laikinojo sulaikymo patalpoje Nr. 3 ir metalinis stalas. Tvarką ir švarą laikinojo sulaikymo patalpose palaiko režiminio korpuso tvarkiniai, paskirti iš ūkio aptarnavimo būryje kalinčių nuteistųjų.“

4.4. „Pareiškėjas yra laikomas gyvenamojoje kameroje Nr. 20. Ši kamera yra 18,69 m² ploto, skirta apgyvendinti 5 asmenims. Nacionalinis teisinis reglamentavimas nenustato baldų ar įrenginių

užimamo ploto įtakos, skaičiuojant kameros plotą. Informuojame, kad minimalus plotas, tenkantis vienam asmeniui, nustatytas 2020 m. vasario 5 d. Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-31 „Dėl didžiausio laisvės atėmimo vietų įstaigose leidžiamų laikyti asmenų skaičiaus ir minimalaus ploto, tenkančio vienam asmeniui, nustatymo“, [...] negali būti mažesnis kaip 3,6 kv. m. Informacijos pateikimo Seimo kontrolieriui dieną, Pareiškėjas yra laikomas gyvenamojoje kameroje Nr. 20, kameroje esamų suimtųjų skaičius – 3.“

4.5. „2021-07-23 Pareiškėjas iš gyvenamosios kameros Nr. 20 buvo pervestas į gyvenamąją kamerą Nr. 19, vadovaujantis SVĮ 10 str. įtvirtintomis nuostatomis, Suimtųjų ir nuteistųjų paskirstymo į kameras tvarkos aprašu, patvirtintu 2020 m. gegužės 29 d., Šiaulių TI direktoriaus įsakymu Nr. 1-168, 2019 m. kovo 5 d. Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-109 „Dėl didžiausio tardymo izoliatoriuje ir areštinėje leidžiamų laikyti asmenų skaičiaus ir minimalaus ploto, tenkančio vienam asmeniui, tardymo izoliatoriaus ir areštinės kameroje nustatymo“.“

4.6. „Informuojame, kad, vadovaujantis Vidaus tvarkos taisyklių 30 p., (nuteistiesiems (suimtiesiems), išskyrus apgyvendintus už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) ribų ir laikomus atvirose kolonijose, leidžiamų turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) asmeninių daiktų bendra masė neturi viršyti 30 kg, o nuteistiesiems iki gyvos galvos – 50 kg. Į šiame punkte nustatytą bendrą masę neįskaičiuojama administracinės, civilinės ir (ar) baudžiamosios bylos medžiaga, gydytojo rekomenduoti vaistiniai preparatai bei medicinos priemonės, vaikų, gyvenančių pataisos namuose su nuteistosiomis motinomis, daiktai ir reikmenys.

2021-07-22 buvo atliktas gyvenamojoje kameroje Nr. 20 buvusių suimtųjų (išskyrus Pareiškėjo) asmeninių daiktų svorio patikrinimas. 2021-07-23 nuo 12.30 val. iki 14.00 val. kameroje Nr. 20 buvo atliekamas Pareiškėjo asmeninių daiktų svorio patikrinimas, kurio metu nustatytas 31 kg asmeninių daiktų viršsvoris. Minėti daiktai padėti į Šiaulių TI daiktų saugojimo sandėlį. 2021-07-26 vadovaujantis Vidaus tvarkos taisyklių 32 p., Pareiškėjo maisto produktai buvo surašyti ir pateikti Šiaulių TI Nuteistųjų (suimtųjų) savanoriškai atiduotų maisto produktų, daiktų viršijančių leidžiamą bendrą masę, per asmens kratą ar asmeninių daiktų patikrinimą paimtų daiktų sunaikinimo komisijai. 2021-07-28 vadovaujantis Vidaus tvarkos taisyklių 32 p., maisto produktai pagal 2021-07-26 Daiktų, nenurodytų suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų turėti daiktų sąrašę, paėmimo ir sunaikinimo protokolą Nr. 60-19640, sunaikinti: išmesti į Šiaulių TI teritorijoje esantį mišrių atliekų konteinerį.“

4.7. „Patikrinus Suimtųjų ir nuteistųjų rašytinių pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), skundų, peticijų tardymo izoliatoriaus direktoriui registracijos žurnalus nustatyta, kad Pareiškėjas į Šiaulių TI administraciją dėl Skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi 2 kartus: 2021-07-21 pareiškimu Nr. 71-3253 „Dėl pietų pateikimo vėliau nei numatyta Suimtųjų ir nuteistųjų dienotvarkėje, patvirtintoje Šiaulių tardymo izoliatoriaus direktoriaus 2021 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 1-17“ ir 2021-07-22 skundu Nr. 71-3278 „Dėl pažeidimų atliekant kratą“. Į [...] pareiškimą Pareiškėjui 2021-07-29 buvo įteiktas atsakymas Nr. 17-1023 „Dėl pareiškimo nagrinėjimo“, į skundą Pareiškėjui 2021-08-04 buvo įteiktas atsakymas Nr. 17-1051 „Dėl skundo nagrinėjimo“ [...].“

4.8. „Vadovaudamasis SVĮ ir Vidaus tvarkos taisyklių nuostatomis Pareiškėjas turi teisę apsiprekinėti Šiaulių TI veikiančioje parduotuvėje pagal Šiaulių TI direktoriaus 2019 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. 1/01-208 patvirtintą Suimtiesiems ir nuteistiesiems leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų aprūpinimo tvarkos aprašą įstaigos parduotuvėje ir įsigyti prekių du kartus per savaitę, todėl nėra būtinybės gyvenamojoje kameroje laikyti didelių maisto atsargų. Suimtieji (nuteistieji) turi teisę spręsti, kokius ir kiek maisto produktų ir kitų būtinausių reikmenų laikyti gyvenamojoje kameroje, neviršijant bendro visų turimų daiktų svorio (30 kg). Papildomai informuojame, kad Vidaus tvarkos taisyklių 6 p. nustatyta, kad nuteistojo (suimtojo) savanoriškai atiduoti asmeniniai daiktai (išskyrus maisto produktus ir pinigus) saugomi pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) <...>. Todėl konstatuotina, jog Šiaulių TI daiktų sandėlyje saugoti maisto produktus turinčius galiojimo terminus būtų neracionalu.

Apsipirkti Šiaulių TI veikiančioje parduotuvėje Pareiškėjas įgyvendino savo teisę šiomis dienomis: 2021-08-05, 2021-08-09, 2021-08-10, 2021-08-12, 2021-08-17, 2021-08-19, 2021-08-24, 2021-08-26, 2021-08-31, 2021-09-02, 2021-09-07, 2021-09-09, 2021-09-14 ir 2021-09-16 [...].“

4.9. Šiaulių TI administracijos 2021-08-04 atsakyme Pareiškėjui į jo 2021-07-22 skundą išsamiai paaiškinama kratų atlikimo tvarka, informuojamas, kad kratos metu buvo paimti leidžiamų turėti daiktų sąraše nenurodyti daiktai. Skundo tyrimo metu buvo apklausti pareigūnai, peržiūrėti vaizdo registratoriumi užfiksuoti įrašai ir nenustatyta pareigūnų neteisėtų veiksmų ar kitokių neetiško elgesio požymių.

Pareiškėjui taip pat paaiškinta, kad esant tarnybiniam būtinumui bei vadovaujantis Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklių nuostatomis, vykdant kratą ir atliekant nuteistojo (suimtojo) asmeninių daiktų patikrinimą, nuteistieji (suimtieji) laikinai, bet ne ilgiau kaip penkioms valandoms gali būti uždaromi į laikino sulaikymo kameras. Šios kameros nėra į izoliatorių priimtų asmenų apgyvendinimui skirtos patalpos.

Pareiškėjui išaiškinta atsakymo apskundimo tvarka.

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Ministrų Komiteto rekomendacija šalims narėms Nr. R (2006)2 „Dėl Europos kalėjimų taisyklių“:

„18.1. Kaliniams skirtų patalpų, ypač miegamųjų, būklė turi užtikrinti pagarbą žmogaus orumui ir, kiek įmanoma privatumui, bei atitikti sveikatos ir higienos reikalavimus, turi būti skiriamas tinkamas dėmesys klimato sąlygoms, ypač gyvenamos patalpos plotui, kubinei oro talpai, apšvietimui, šildymui ir ventiliacijai.“

6. Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo (SVD):

6.1. *3 straipsnis. Suėmimo vykdymo tvarkos ir asmenų laikymo tardymo izoliatoriuose sąlygų užtikrinimas* – „Tardymo izoliatoriaus administracija, užtikrindama suėmimo vykdymo tvarką ir tinkamas asmenų laikymo tardymo izoliatoriuose sąlygas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, kitais nacionaliniais ir Europos Sąjungos teisės aktais“;

6.2. *9 straipsnis. Suėmimo vykdymo režimas ir pagrindiniai jo reikalavimai* – „1. Suėmimo vykdymo režimas – tai asmenų laikymo tardymo izoliatoriuose sąlygų ir elgesio taisyklių visuma. 2. Pagrindiniai suėmimo vykdymo režimo reikalavimai yra šie: 1) asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, apsauga ir izoliavimas; 2) nuolatinė asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, priežiūra; 3) asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, laikymas atskirai šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka. 3. Asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, izoliavimas užtikrinamas laikant juos rakinamose kameros. 4. Nuolatinę asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, priežiūrą atlieka šių įstaigų pareigūnai. Šių asmenų priežiūrai gali būti naudojamos techninės priemonės, daroma asmenų krata, tikrinami turimi daiktai, gaunami pašto bei perduodami siuntiniai ir smulkieji paketai. Pas asmenis jų laikymo tardymo izoliatoriuose metu rasti ir protokolu įforminti pinigai motyvuotu tardymo izoliatoriaus direktoriaus nutarimu paimami ir perduodami į šios įstaigos socialinės paramos suimtiesiems fondą. Socialinės paramos suimtiesiems fondo sudarymo ir jo lėšų naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Daiktai ir reikmenys, kurie nenumatyti tardymo izoliatoriuose laikomiems asmenims leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų sąraše, paimami ir Tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka saugomi ar sunaikinami“;

6.3. *11 straipsnis. Suėmimo vykdymo režimo užtikrinimo priemonės* – „1. Suėmimo vykdymo režimo užtikrinimo priemonės yra šios: 1) tardymo izoliatorių apsauga; 2) teisės ir suėmimo vykdymo režimo pažeidimų prevencija ir atskleidimas; [...] 3. Teisės ir suėmimo vykdymo režimo pažeidimų

prevenciją vykdo ir šiuos pažeidimus atskleidžia tardymo izoliatoriuose šių įstaigų administracijos, bendradarbiaudamos su teisėsaugos institucijomis“;

6.4. 44 *straipsnis. Suimtųjų materialinis buitinis aprūpinimas* – „1. Suimtiesiems užtikrinamos gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos, atitinkančios Lietuvos Respublikos higienos normas. [...]“

7. Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1R-25, numatyta (toliau vadinama ir – Taisyklės):

„5. Prieš atliekant Taisyklių 4.3 papunktyje nurodytus veiksmus, nuteistasis (suimtas) supažindinamas su asmeninių daiktų, kurių leidžiama nuteistiesiems (suimtiesiems) turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje), sąrašu ir reikalavimu dėl asmeninių daiktų bendro svorio, taip pat nuteistajam (suimtajam) pasiūloma turimus asmeninius daiktus, kurių neleidžiama turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) ar kurių svoris viršija nustatytą leistiną asmeninių daiktų svorį, ir maisto produktus, kurių galiojimo terminas pasibaigęs, atiduoti pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracijai saugoti, sunaikinti arba perduoti jo nurodytam asmeniui.

6. Nuteistojo (suimtojo) savanoriškai atiduoti asmeniniai daiktai (išskyrus maisto produktus ir pinigus) saugomi pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) arba nuteistojo (suimtojo) prašymu perduodami jo nurodytam asmeniui. Nuteistojo arešto bausmė savanoriškai atiduoti pinigai saugomi pataisos įstaigoje iki jo paleidimo iš pataisos įstaigos, o kitų nuteistųjų ir suimtųjų pinigai įrašomi į jų asmeninę sąskaitą pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje). Nuteistojo (suimtojo) savanoriškai atiduoti maisto produktai sunaikinami.

[...]

10. Taisyklėse nustatyta tvarka nuteistųjų (suimtųjų) savanoriškai atiduoti maisto produktai, per asmens kratą ar asmeninių daiktų patikrinimą paimti daiktai sunaikinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu. Šių daiktų sunaikinimą inicijuoja pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus paskirtas pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) darbuotojas, o ji organizuoja ir vykdo pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) vadovo įsakymu sudaryta komisija.

11. Atliekant Taisyklių 4 punkte nustatytus veiksmus nuteistieji (suimtieji) laikinai, bet ne ilgiau kaip penkioms valandoms gali būti uždaromi į laikino sulaikymo kameras.

[...]

25. Suimtiesiems leidžiama įsigyti ir turėti tardymo izoliatoriuje (pataisos įstaigoje) Taisyklių 20.1.1–20.1.10, 20.1.12, 20.1.17, 20.2.1–20.2.5, 20.3.1–20.3.13, 20.4.1–20.4.7 ir 20.5 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų.

[...]

30. Nuteistiesiems (suimtiesiems), išskyrus apgyvendintus už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) ribų ir laikomus atvirose kolonijose, leidžiamų turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) asmeninių daiktų bendra masė neturi viršyti 30 kg, o nuteistiesiems iki gyvos galvos – 50 kg. Į šiame punkte nustatytą bendrą masę neįskaičiuojama administracinės, civilinės ir (ar) baudžiamosios bylos medžiaga, gydytojo rekomenduoti vaistiniai preparatai bei medicinos priemonės, vaikų, gyvenančių pataisos namuose su nuteistosiomis motinomis, daiktai ir reikmenys.

[...]

34. Pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija privalo nuolat tikrinti nuteistųjų (suimtųjų) turimų asmeninių daiktų ir reikmenų bendrą masę.“

8. Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcijoje, patvirtintoje Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2020 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. V-88 (Instrukcija), numatyta:

„11. Asmenų, laikomų įstaigose, priežiūra užtikrinama:

11.1. nuolatine elgesio kontrole jų buvimo vietose;

[...]

11.7. asmenų, laikomų įstaigose, įstaigų patalpų bei teritorijos apžiūromis ir kratomis; [...].

[...]

139. Siekiant surasti ir paimti daiktus, nenumatytus suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų įsigyti ir turėti daiktų sąrašuose, aptikti pabėgimui rengiamas vietas, surasti įstaigų teritorijose besislapstančius suimtuosius (nuteistuosius), atliekamos suimtųjų (nuteistųjų), įstaigų teritorijų ir patalpų kratos bei apžiūros.

140. Kratas ir apžiūras atlieka įstaigų patalpos pareigūnai, esant tarnybiniam būtinumui suderinus su Kalėjų departamento ar įstaigos direktoriumi ir kitų struktūrų pareigūnai. Kratas ir apžiūras atliekantys pareigūnai privalo būti reiklūs suimtiesiems (nuteistiesiems), korektiški, nežeminti jų garbės ar orumo, negadinti šių asmenų daiktų. Kratos ir apžiūros nakties metu gali būti atliekamos siekiant užtikrinti vidaus tvarką bei užkardyti daromus nusikaltimus bei teisės pažeidimus.

[...]

156. Gyvenamosios, gamybinės zonos teritorijos ir patalpų kratos bei apžiūros atliekamos šia tvarka:

156.1. suimtieji (nuteistieji) sutelkiami atskirose patalpose arba vietose.“

9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-908 patvirtintoje Lietuvos higienos normoje HN 134:2015 „Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau vadinama – Higienos norma) nustatyta:

„2. Higienos norma netaikoma laikinojo sulaikymo patalpoms (laikinojo sulaikymo, paskirstymo kameros). [...];

[...]

11.2. laikinojo sulaikymo patalpa – specialiai įrengta patalpa į laisvės atėmimo vietą, policijos įstaigą ar teismą pristatytiems asmenims laikinai (ne ilgiau kaip 5 valandas) laikyti.“

Skundo tyrimui reikšminga teismų praktika

10. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) nutartys:

10.1. 2013 m. lapkričio 18 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A 261-1802/2013 nurodė:

„Priešingai, tam tikrais atvejais nuteistajam reikalinga papildoma apsauga dėl jo padėties pažeidžiamumo ir dėl to, kad valstybė dėl šio asmens prisiima atsakomybę. Šiame kontekste Konvencijos 3 straipsnis (niekas negali būti kankinamas, patirti nežmonišką ar žeminantį jo orumą elgesį arba būti taip baudžiamas) nustato valstybės institucijoms pozityvią pareigą užtikrinti, kad asmens kalinimo sąlygos nepažeistų jo žmogiškojo orumo, kad šios priemonės vykdymo būdas ir metodas nesukeltų jam tokių kančių ir sunkumų, kurių intensyvumas viršytų neišvengiamai kalinimui būdingą kentėjimo laipsnį, ir kad, atsižvelgiant į praktinius su įkalinimu susijusius poreikius, būtų adekvačiai užtikrinama jo sveikata ir gerovė. Valstybė turi garantuoti, kad kalinami asmenys būtų laikomi sąlygomis, kurios užtikrina, kad jų orumas būtų gerbiamas, o bausmių vykdymo būdai ir metodai nesukeltų šiems asmenims didesnių ir intensyvesnių išgyvenimų už tuos, kurie yra neišvengiami asmeniui būnant kalinamu (žr. pvz., EŽTT 2000 m. spalio 26 d. sprendimą byloje Kudła prieš Lenkiją, pareiškimo Nr. 30210/96; 2002 m. liepos 15 d. sprendimą byloje Kalashnikov prieš Rusiją, pareiškimo Nr. 47095/99; 2003 m. vasario 4 d. sprendimas byloje Van der Ven prieš Nyderlandų Karalystę, pareiškimo Nr. 50901/99; 2009 m. spalio 22 d. sprendimą byloje Norbert Sikorski prieš Lenkiją, pareiškimo Nr. 17599/05, 131 paragrafas). Taigi, iš valstybės yra reikalaujama, neatsižvelgiant į jos logistinius bei finansinius sunkumus, organizuoti kalinimo įstaigų sistemą tokiu būdu, kad būtų gerbiamas žmogaus orumas (žr., pvz., EŽTT 2008 m. kovo 27 d. sprendimą byloje Choukhov prieš Rusiją, pareiškimo Nr. 63955/00, 31 paragrafas; 2007 m. gegužės 10 d. sprendimą byloje Benediktov prieš Rusiją, pareiškimo Nr. 106/02, 37 paragrafas).“

10.2. 2012m. spalio 16 d. nutartyje administracinės byloje Nr. A822-2654/2012 nurodė:

„Teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, kad į visų turimų daiktų sąvoką įeina ir suimtųjų turimi maisto produktai, o pirkdami ir laikydami kameroje maisto produktus ir būtiniausias reikmenis, nuteistieji privalo laikytis reikalavimų, kurie yra nustatyti tardymo izoliatoriaus vidaus tvarkoje. Vertinant Taisyklėse nustatytą teisinį reglamentavimą, *inter alia* Taisyklių XV skyrių (86-91 punktai), nustatantį suimtųjų maisto produktų ir būtiniausių reikmenų įsigijimą, nėra pagrindo teigti, kad maisto produktai neturėtų būti įskaitomi į suimtojo visų turimų daiktų, kurių svoris neturi viršyti 30 kilogramų, sąvoką, naudojamą Taisyklių 109 punkte. Nustatytas ribojimas nepažeidžia suimtųjų teisių, nes jie gali pasirinkti, kiek maisto produktų įsigyti įkalinimo vietose, kokius ir kiek maisto produktų ir kitų būtiniausių reikmenų laikyti kameroje, neviršijant leidžiamo svorio (30 kg), kokius atiduoti atsakingam saugojimui ir pan. Pažymėtina, kad, esant nustatytai tvarkai, kai įsigyti produktų leidžiama ne rečiau kaip kartą per 10 dienų (Taisyklių 86 p.), nėra poreikio kaupti maisto atsargų, be to, suvartojus dalį maisto produktų, yra galimybė daiktų ar maisto produktų pasiimti iš saugojimo vietos (sandėlio).

Teisėjų kolegija pažymi, jog Taisyklės detalizuoja Suėmimo vykdymo įstatyme numatytų suimtųjų teisių bei pareigų realizavimo tvarką. Taisyklių 109 punktas, numatantis ribojimą naudotis daiktais, kurių bendroji masė, kaip pareiškėjo atveju, viršija 30 kg, nenustato kitokių leistinių ar neleistinių daiktų, nei nurodyta Suėmimo vykdymo įstatyme, jis tiesiog riboja suimtiesiems galimų turėti daiktų kiekį. Šie ribojimai nustatyti siekiant palaikyti tvarką suimtųjų gyvenamojoje patalpoje, užtikrina geresnes buitines sąlygas.“

Skundo tyrimo išvados

11. Atsižvelgiant į Skunde nurodytas aplinkybes, tyrimo metu surinktą informaciją ir teisinį reglamentavimą, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

- 11.1. dėl Šiaulių TI pareigūnų veiksmų kratos metu paimant kuprinę;
- 11.2. dėl Pareiškėjo laikymo laikino sulaikymo patalpose;
- 11.3. dėl asmeninių daiktų svėrimo ir sunaikinimo.

Dėl Šiaulių TI pareigūnų veiksmų kratos metu paimant kuprinę

12. Pareiškėjas Skunde teigia, kad kratos metu Šiaulių TI pareigūnai paėmė jo kuprinę, kuria jis naudojosi nuo 2020 metų rudens ir nešdavosi dokumentus, kai vykdavo į teismą arba pas advokatą. Pareiškėjas teigia, kad kratos metu taip pat buvo paimta jam priklausanti druska ir gydytojo rekomenduotos mankštos metu naudoti „sporto rankenos“.

13. Šiaulių TI administracija paaiškino, kad 2021-07-21 kameros Nr. 20 neplaninė krata buvo atliekama vadovaujantis Instrukcijos nuostatomis. Atlikus neplaninę kratą, ji buvo įforminta pagal Instrukcijos reikalavimus – surašytas kratos metu rastų daiktų, nenurodytų suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų turėti daiktų sąrašas, paėmimo protokolas. Kratos metu paimti šie daiktai: kuprinė „Nike“, kuprinė „Titan“, krepšys su druska, savadarbis treniruoklis ir OSB plokštė. Šiaulių TI paaiškino, kad daiktų, kuriais leidžiama naudotis suimtiesiems, sąrašas yra baigtinis ir jame nenumatyta, jog laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomiems asmenims būtų galima įsigyti ir turėti kuprines. Šiaulių TI administracija Seimo kontrolieriui nepaaiškino, koku pagrindu Pareiškėjas nuo 2020 m. iki skundžiamo laikotarpio turėjo galimybę naudotis kuprine ir kodėl ji nebuvo paimta ankstesnių kratų metu.

14. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Suėmimo vykdymo įstatymo 9 straipsniu, suėmimo vykdymo režimas – tai asmenų laikymo tardymo izoliatoriuose sąlygų ir elgesio taisyklių visuma. Pagrindiniai suėmimo vykdymo režimo reikalavimai yra šie: asmenų, laikomų tardymo

izoliatoriuose, apsauga ir izoliavimas; nuolatinė asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, priežiūra; asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, laikymas atskirai šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka. Nuolatinę asmenų, laikomų tardymo izoliatoriuose, priežiūrą atlieka šių įstaigų pareigūnai. Šių asmenų priežiūrai gali būti naudojamos techninės priemonės, daroma asmenų krata, tikrinami turimi daiktai, gaunami pašto bei perduodami siuntiniai ir smulkieji paketai. Daiktai ir reikmenys, kurie nenumatyti tardymo izoliatoriuose laikomiems asmenims leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų sąrašė, paimami ir Tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka saugomi ar sunaikinami.

Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklių 25 punkte numatyta, kad suimtiesiems leidžiama įsigyti ir turėti tardymo izoliatoriuje (pataisos įstaigoje) Taisyklių 20.1.1–20.1.10, 20.1.12, 20.1.17, 20.2.1–20.2.5, 20.3.1–20.3.13, 20.4.1–20.4.7 ir 20.5 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų. Šiuose punktuose nėra paminėtų kuprinių, savadarbių treniruoklių.

Instrukcijoje numatyta, kad, siekiant surasti ir paimti daiktus, nenumatytus suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų įsigyti ir turėti daiktų sąrašuose, atliekamos suimtųjų (nuteistųjų), įstaigų teritorijų ir patalpų kratos bei apžiūros, kurios gali būti planinės ir neplaninės.

Kaip nustatyta Skundo tyrimo metu, Šiaulių TI pareigūnai 2021-07-21 vykdė neplaninę kratą, kurios metu iš Pareiškėjo buvo paimti neleidžiami jam kameroje turėti daiktai, tarp kurių buvo ir kuprinė bei savadarbis treniruoklis.

15. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad neplaninės kratos metu Pareiškėjui priklausantys daiktai buvo paimti vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, nes šių daiktų turėjimas kameroje nenumatytas ir Pareiškėjas pats žinojo, kad kuprinių bei savadarbių treniruoklių kameroje laikyti negalima. Atkreiptinas dėmesys, kad Šiaulių TI administracija negalėjo paaiškinti, kiek laiko Pareiškėjas kuprinę turėjo kameroje, negalėjo paaiškinti, ir kodėl ši kuprinė nebuvo paimta ankstesnių kratų metu, todėl kyla pagrįstų abejonių dėl Šiaulių TI pareigūnų veiksmų tinkamumo užtikrinant režimą ir kontroliuojant neleidžiamų turėti daiktų patekimą į kameras, taip pat tai gali būti vertinama ir kaip pareigūnų šališkumas.

Šiaulių TI, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis konstitucinio atsakingo valdymo (gero administravimo) principo, kuris sudaro prielaidas įgyvendinti asmenų teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą, ir kitų viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų ir įstatymo viršenybės, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo principų, kurie reiškia, kad oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai ir priimti sprendimai turi būti nešališki ir objektyvūs. Laikydamasis šių principų viešojo administravimo subjektas savo veikloje privalo pirmenybę teikti viešiesiems interesams ir vengti net šališkumo regimybės.

16. Įvertinus tyrimo metu nustatyta aplinkybes, konstatuotina, kad kurpinė ir savadarbis treniruoklis kratos metu buvo paimti pagrįstai (druska buvo paimta tik patikrinti), nes jų kameroje negalima turėti, todėl Skundo dalis atmestina.

Kartu atkreiptinas Šiaulių TI direktoriaus dėmesys į būtinybę atidžiau kontroliuoti neleidžiamų suimtiesiems turėti daiktų patekimą į kameras ir užtikrinti visus režimo reikalavimus, taip pat vengti situacijų, kai gali kilti pareigūnų šališkumo regimybės.

Dėl Pareiškėjo laikymo laikino sulaikymo patalpose

17. Pareiškėjas Seimo kontrolieriui skundėsi, kad kratų metu buvo laikomas laikino sulaikymo patalpose, kurių būklė neatitinka higienos reikalavimų, tyro smarvė, nėra kur atsisėsti.

18. Šiaulių TI administracija informavo, kad, vadovaujantis Instrukcijos 156.1 p. bei Vidaus tvarkos taisyklių II skyriaus nuostatomis, vykdant kratą ir atliekant nuteistojo (suimtojo) asmeninių

daiktų patikrinimą, nuteistieji (suimtieji) laikinai, bet ne ilgiau kaip penkioms valandoms gali būti uždaromi į laikinojo sulaikymo patalpas.

Šiaulių TI gyvenamojo korpuso, bendrojo naudojimo patalpos ir gyvenamosios kameros yra įrengtos vadovaujantis Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2009 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. V-176 patvirtintomis „Tardymo izoliatorių įrengimo ir eksploatavimo taisyklėmis“, galiojusiomis iki 2020-12-21, nustatytais reikalavimais. Higienos normoje nustatyti gyvenamųjų patalpų įrengimo reikalavimai taikomi tik tardymo izoliatoriuose laikomų asmenų apgyvendinimui skirtų patalpų įrengimui, o laikinojo sulaikymo patalpos nėra į izoliatorių priimtų asmenų apgyvendinimui skirtos patalpos.

Šiaulių TI administracija taip pat paaiškino, kad laikinojo sulaikymo patalpose esamų asmenų registracija nevykdoma, tačiau žinoma, kad 2021-07-22 ir 2021-07-23 dienomis, kratų gyvenamosiose kamerose atlikimo metu, Pareiškėjas buvo laikomas režiminio korpuso pusrūsyje įrengtose laikinojo sulaikymo patalpose Nr. 2 ir Nr. 3. Minėtos patalpos skirtos nuteistųjų (suimtųjų) laikinam (ne ilgiau kaip 5 valandas) laikymui. Laikinojo sulaikymo patalpa Nr. 2 yra 18,32 m², o laikinojo sulaikymo patalpa Nr. 3 yra 17,89 m² ploto. Abiejose patalpose įrengti langai apsaugoti grotomis. Laikinojo sulaikymo patalpos vėdinamos per langus, ventiliuojamos per natūralios ventiliacijos kanalus. Jose įrengti „Genuja“ tipo (tupimi) klozetai, nuplaunami vandentiekio sistemos vandeniu. Nuo bendros laikinojo sulaikymo patalpos erdvės klozetai atskirti lengvą konstrukciją sienutėmis. Laikinojo sulaikymo patalpose sumontuoti metaliniai suolai ažūrinėmis sėdėjimo plokštumomis, o laikinojo sulaikymo patalpoje Nr. 3 yra ir metalinis stalas. Tvarką ir švarą laikinojo sulaikymo patalpose palaiko režiminio korpuso tvarkiniai, paskirti iš ūkio aptarnavimo būryje kalinčių nuteistųjų.

19. Teisės aktuose numatyta, kad kratų metu arba atliekant asmeninių daiktų patikrinimą suimtieji gali būti ne ilgiau kaip penkioms valandoms uždaromi į laikino sulaikymo kameras. Šių kamerų įrengimo reikalavimai nėra reglamentuoti, tik numatytas maksimalus laikymo jose terminas.

Nepaisant to, jog laikinojo sulaikymo patalpų įrengimo nėra reglamentuoti teisės aktuose, pažymėtina, jog EŽTT savo jurisprudencijoje ne kartą yra išaiškinęs, jog Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija įpareigoja valstybę užtikrinti, kad asmens kalinimo sąlygos nepažeistų jo žmogiškojo orumo. Valstybė turi garantuoti, kad kalinami asmenys būtų laikomi sąlygomis, kurios užtikrina, kad jų orumas būtų gerbiamas, o bausmių vykdymo būdai ir metodai nesukeltų šiems asmenims didesnių ir intensyvesnių išgyvenimų už tuos, kurie yra neišvengiami asmeniui būnant kalinamu.

Šiaulių TI administracija informavo, kad laikino sulaikymo kamerose yra įrengti suolai, įrengta sanitarinio mazgo zona, kuri atitverta nuo likusio ploto sienele, kameras tvarko korpuso tvarkiniai, vėdinimas vykdomas per langus ir ventiliacijos angas.

Pastebėtina, kad Pareiškėjas nesiskundė, jog šiose kamerose buvo laikomas ilgiau nei penkias valandas, laikino sulaikymo kamerose jis buvo laikomas vienas. Įvertinus tyrimo metu nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad Šiaulių TI pareigūnai, 2021-07-22 ir 2021-07-23 laikydami Pareiškėją laikinojo sulaikymo patalpose kratų ir asmeninių daiktų patikrinimo metu, nepažeidė teisės aktų reikalavimų ir Skundo dalis dėl laikymo laikino sulaikymo patalpose atmestina.

Dėl asmeninių daiktų svėrimo ir sunaikinimo

20. Pareiškėjas Seimo kontrolieriui rašė, kad asmeninių daiktų svėrimo metu buvo sveriamas ir jo turimas maistas, nors maisto svoris neturi būti sumuojamas į bendrą leidžiamų daiktų svorį. Maistas, kurio jis neėmė dėl viršsvorio, buvo sunaikintas, nors turėjo būti padėtas į sandėlį.

21. Skundo tyrimo metu buvo nustatyta, kad 2021-07-23 buvo atliekamas Pareiškėjo asmeninių daiktų svorio patikrinimas, kurio metu nustatytas 31 kg asmeninių daiktų viršsvoris.

Viršsvorį sudarantys daiktai buvo padėti į Šiaulių TI daiktų saugojimo sandėlį. 2021-07-26, vadovaujantis Vidaus tvarkos taisyklių 32 p., Pareiškėjo maisto produktai buvo surašyti ir pateikti Šiaulių TI Nuteistųjų (suimtųjų) savanoriškai atiduotų maisto produktų, daiktų viršijančių leidžiamą bendrą masę, per asmens kratą ar asmeninių daiktų patikrinimą paimtų daiktų sunaikinimo komisijai. 2021-07-28, vadovaujantis Vidaus tvarkos taisyklių 32 p., maisto produktai pagal 2021-07-26 daiktų, nenurodytų suimtiesiems (nuteistiesiems) leidžiamų turėti daiktų sąrašę, paėmimo ir sunaikinimo protokolą Nr. 60-19640 buvo sunaikinti, išmetant į Šiaulių TI teritorijoje esantį mišrių atliekų konteinerį.

22. Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklių 34 punkte numatyta, kad pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) administracija privalo nuolat tikrinti nuteistųjų (suimtųjų) turimų asmeninių daiktų ir reikmenų bendrą masę. Vadovaujantis Taisyklių 30 punktu, nuteistiesiems (suimtiesiems), išskyrus apgyvendintus už pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) ribų ir laikomus atvirose kolonijose, leidžiamų turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) asmeninių daiktų bendrą masę neturi viršyti 30 kg, o nuteistiesiems iki gyvos galvos – 50 kg. Į šiame punkte nustatyta bendrą masę neįskaičiuojama administracinės, civilinės ir (ar) baudžiamosios bylos medžiaga, gydytojo rekomenduoti vaistiniai preparatai bei medicinos priemonės, vaikų, gyvenančių pataisos namuose su nuteistosiomis motinomis, daiktai ir reikmenys.

Pastebėtina, kad LVAT savo praktikoje jau taip pat yra išaiškinęs, kad į visų turimų daiktų sąvoką įeina ir suimtųjų turimi maisto produktai (šios pažymos 10.2 punktas). Daiktai ir reikmenys, kurie viršija Taisyklių 30 punkte nustatyta nuteistiesiems leidžiamų turėti daiktų bendrąją masę, paimami. LVAT pažymėjo, kad, esant nustatyta tvarkai, kai įsigyti produktų leidžiama ne rečiau kaip kartą per 10 dienų (pagal tuo metu galiojusį Taisyklių 86 p.), nėra poreikio kaupti maisto atsargų, o bendrų daiktų masės ribojimai nustatyti siekiant palaikyti tvarką suimtųjų gyvenamojoje patalpoje, užtikrina geresnes buitines sąlygas.

Kaip nustatyta iš pirmiau pacituotų teisės aktų nuostatų bei LVAT praktikos, maisto produktai turi būti įskaičiuojami į bendrą leidžiamų turėti daiktų masę, todėl Šiaulių TI administracija pagrįstai Pareiškėjo turimą maistą svėrė kartu su kitais daiktais.

23. Taisyklių 6 punkte numatyta, kad nuteistojo (suimtojo) savanoriškai atiduoti asmeniniai daiktai (išskyrus maisto produktus ir pinigus) saugomi pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) arba nuteistojo (suimtojo) prašymu perduodami jo nurodytam asmeniui. Nuteistojo (suimtojo) savanoriškai atiduoti maisto produktai sunaikinami. Vadovaujantis Taisyklių 10 punktu, nuteistųjų (suimtųjų) savanoriškai atiduoti maisto produktai, per asmens kratą ar asmeninių daiktų patikrinimą paimti daiktai sunaikinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu. Šių daiktų sunaikinimą inicijuoja pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) direktoriaus paskirtas pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) darbuotojas, o jį organizuoja ir vykdo pataisos įstaigos (tardymo izoliatoriaus) vadovo įsakymu sudaryta komisija.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas per jo asmeninių daiktų patikrinimą ir svėrimą leistiną svorį viršijančius maisto produktus paliko kameroje, kurioje buvo laikomas. Šiaulių TI pareigūnai Pareiškėjo paliktus maisto produktus surašė į protokolą ir, vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, komisijos sprendimu šie maisto produktai buvo sunaikinti.

Įvertinus tyrimo metu nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad maisto produktai turi būti įskaičiuojami į bendrą leidžiamų turėti daiktų svorį, o leistiną turėti daiktų svorį viršijančių ir Pareiškėjo kameroje paliktų maisto produktų sunaikinimą Šiaulių TI administracija atliko vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, todėl Skundo dalis atmestina.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

24. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio

1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Šiaulių tardymo izoliatoriaus pareigūnų veiksmų (neveikimo) kratų metu, dėl laikymo sąlygų atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

25. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Šiaulių tardymo izoliatoriaus direktoriui rekomenduoja imtis priemonių, kad būtų atidžiau kontroliuojamas neleidžiamų suimtiesiems turėti daiktų patekimas į kameras ir būtų užtikrinti visi režimo reikalavimai, taip pat būtų vengiama situacijų, kai gali kilti pareigūnų šališkumo regimybė.

26. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas